

Loppuraportti Helsingin Sanomain säätiölle

Kurjistettuja kutsumassa: Totuudenjälkeisen ajan kansainväliset mobilisaatiostrategiat Suomen, Ranskan ja Yhdysvaltain vastamediassa

Apuraha (95400e) myönnetty vuoden 2017 ”Totuudenjälkeinen aika” haussa. 1.6.2017.

Hanke päättyi 31. joulukuuta 2018.

Hankkeen muu rahoitus

Helsingin yliopisto tarjosi työ- ja tutkimustilat kahdelle tutkijalle hankkeen ajaksi.

Hankkeen johtaja ja vastuullinen tutkija

Karina Horsti, dosentti, akatemiaturkija, yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos, Jyväskylän yliopisto.

Tutkimusryhmä

Niko Pyrhönen, tutkijatohtori, Etnisten suhteiden ja nationalismin tutkimuskeskus (CEREN), Helsingin yliopisto.

Tuukka Ylä-Anttila, tutkijatohtori, Tampereen yliopisto.

Gwenaëlle Bauvois, yliopistolehtori, Etnisten suhteiden ja nationalismin tutkimuskeskus (CEREN), Helsingin yliopisto.

Rüta Kazlauskaitė, tutkijatohtori, Etnisten suhteiden ja nationalismin tutkimuskeskus (CEREN), Helsingin yliopisto.

Hankkeen kuvaus

Tutkimushanke vertaili, kuinka vastamediat Suomessa, Ranskassa ja Yhdysvalloissa mobilisoivat ”kurjistettuja”, jotka ovat menettäneet luottamuksensa valtamediaan. Aineisto kerättiin vaihtoehto- ja valtavirtamedian poleemisista uutistapahtumista. Tutkimusote oli monitieteellinen ja -menetelmäinen, ja sovelsi mediatutkimuksen sekä sosiologian laadullisten menetelmien lisäksi big data -työkaluja. Hanke tuotti uutta tietoa vastamedian kansainvälisistä mobilisaatiostrategioista ja -tarinoista.

Hankkeen keskeiset tulokset

- Projektissamme pohdimme erityisesti vastamedian ja totuudenjälkeisyyden käsitteitä. ”Vastamedia” on hyödyllinen käsite puhuttaessa poliittisesta mediasta, joka asemoi itsensä sekä valtavirtamediaa että laajemminkin valtaapitäviä vastaan, populistiseen tyyliin. Tuloksemme esimerkiksi MV-lehden ja Helsingin Sanomien vertailusta osoittavat, että MV-lehti keskittyy kirjoittamaan rikollisuudesta ja kehystämään maahanmuuttoa

kriisin ja uhkakuvien kautta. Suomalaisista kansanedustajista vastaavaa puhetapaa käyttävät etenkin perussuomalaiset.

- Käsitelimme kriittisesti ”totuudenjälkeisyyden” käsitettä suhteessa muihin termeihin, kuten ”reinformaatio” (”uudelleentiedottaminen”), ”vastatieto”, ja ”vasta-asiantuntijuus”. Joissakin tapauksissa nämä termit voivat olla täsmällisempiä, kuin ”totuuteen” viittaavat käsitteet.
- Analyysimme salaliittotarinoista Ranskan ja Yhdysvaltojen ”vastamediassa” osoittaa, että ”totuudenjälkeisyyttä” on syytä pohtia muulla kuin totuuden ja faktatiedon vastinparilla. Salaliittotarinat käyttävät tyypillisiä ”uudelleentiedottamisen” keinoja, joiden tarkoitus on murtaa luottamus ”elliittiin”.
- ”Totuudenjälkeisyydestä” syytetään usein populistieja, joiden väitetään vastustavan asiantuntijoita ja intellektuelleja. Tutkimuksemme tiedon poliittista käyttöä Hommaforumilla ja MV-lehdessä havaitsimme, että Hommaforum-kirjoittajat ja MV-lehti usein perustelevat kantojaan omilla vasta-asiantuntijoillaan. He vetoavat tietoon ja asiantuntijuuteen, mutta yksinkertaistetulla ja politisoidulla tavalla.
- 2000-luvun alusta lähtien Perussuomalaisten suhtautumista kansallismielisyyteen on määritellyt valtavirtaisten ja radikaalien artikulaatioiden välinen skisma. Kun Jussi Halla-aho radikaaliksi mobilisoi puolueen kentällä uinuneen tyytymättömyyden vuoden 2017 puoluekokouksessa, Timo Soinin pitkään valtaa pitäneet, ”pehmeämpiä” populistisia arvoja edustaneet ”siniset” savustettiin ulos samalla sekä puolueen johdosta että itse puolueesta. Radikaalisiiven voitto näyttää kyseenalaistaneen Perussuomalaisten kannatuksen ja kabinettikelpoisuuden yhtenä neljästä suuresta.
- Yksi tapaustutkimuksemme poleemisista uutisista tarkasteli itsenäisyyspäivän uutisointia kahdessa maassa, jossa populistinen oikeisto on saavuttanut merkittävän aseman: Puolassa ja Yhdysvalloissa. Vastamediat molemmissa maissa positiivivat populistisen oikeiston kansallisen ylpeyden vartijaksi vasemmistolaista ja liberaalia ”häpäisyn pedagogiikkaa” vastaan. Populismien nousu molemmissa maissa on nostanut historian käsittelyä julkisuudessa.

Hankkeen tavoite

Hankkeen tavoite oli tuottaa tutkimustietoa ”vaihtoehto- ja vastamedian” julkaisuista ja selvittää, kuinka nämä tahot mobilisoivat itsensä kurjistetuiksi mieltäviä yhteisöitä ja tuottavat näille ”kurjistettua” itseymmärrystä.

Tavoitteen saavuttaminen (arvosteluasteikko 1–5)

5

Hankkeen vertaisarvioidut julkaisut (julkaistut ja julkaistavaksi hyväksytyt)

Ylä-Anttila, Tuukka (2018) Populist knowledge: 'Post-truth' repertoires of contesting epistemic authorities. *European Journal of Cultural and Political Sociology* 5:4, 356–388. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/23254823.2017.1414620>

Horsti, Karina (hyväksytty julkaistavaksi, 2019) Refracting the analytical gaze: Studying media representations of migrant death at the border, in Kevin Smets, Koen Leurs, Myria Georgiou, Saskia Witteborn and Radhika Gajjala (eds.) *Sage Handbook of Media & Migration*, London: Sage.

Hankkeen vertaisarvioidut julkaisut (arvioitavana)

Ylä-Anttila, Tuukka, Gwenaëlle Bauvois and Niko Pyrhönen, Politicization of migration in the countermedia style. Manuscript submitted for review in *New Media & Society* in December 2018.

Pyrhönen, Niko and Gwenaëlle Bauvois, Conspiracies beyond Fake. Producing Reinforcement on Presidential Elections in Transnational Hybrid Media System. Manuscript submitted for review in *Social Forces* in January 2019.

Kazlauskaitė, Rūta, Gwenaëlle Bauvois, and Niko Pyrhönen, Shaming the Pride of Lions? Countermedia Coverage of the Independence Day in Poland and the US during the Populist Breakthrough. Manuscript submitted for review in *The Sociological Quarterly* in January 2019.

Ylä-Anttila, Tuukka, Social media in the emergence and establishment of the Finns Party, in Emilia Palonen and Tuula Vaarakallio (eds.) *Populists in and out of power: Emergence of the Finns Party and their populist rhetoric*, London: ECPR Press.

Pyrhönen, Niko, The Re-Emergence of Radical Nationalism in Finnish Populist Mobilization, in Emilia Palonen and Tuula Vaarakallio (eds.) *Populists in and out of power: Emergence of the Finns Party and their populist rhetoric*, London: ECPR Press.

Laajalle yleisölle suunnatut julkaisut

Bauvois, Gwenaëlle (hyväksytty julkaistavaksi, 2019) "France has never been and never will be a multicultural country". (Super)-diversity in Macron's France. *Siirtolaisuus-Migration Quarterly*, Migration Institute of Finland.

Bauvois, Gwenaëlle (2018) Anti-fake news law: Macron's impossible challenge? *Totuudenjälkeinen aika* -blogi, <http://www.totuudenjalkeinen.fi/anti-fake-news-law-macrons-impossible-challenge/>

Kazlauskaitė, Rūta (2018) Shame and Pride in the Populist Rhetoric in the US and Poland. *Totuudenjälkeinen aika* -blogi, <http://www.totuudenjalkeinen.fi/shame-and-pride-in-the-populist-rhetoric-in-the-us-and-poland/>

Pyrhönen, Niko (2018) Faktantarkistus mielipidejournalismissa ja mielipidetarkistus faktajournalismissa. *Totuudenjälkeinen aika* -blogi, <http://www.totuudenjalkeinen.fi/faktantarkistus-mielipidejournalismissa-ja-mielipidetarkistus-faktajournalismissa/>

Ylä-Anttila, Tuukka (2017) Totuudenjälkeinen politiikka, populismi ja vastatieto. *Totuudenjälkeinen aika* -blogi, <http://www.totuudenjalkeinen.fi/totuudenjalkeinen-politiikka-populismi-ja-vastatieto/>

Pyrhönen, Niko (2017) *Paul-Erik Korvela ja Johanna Vuorelma, Puhun niin totta kuin osaan. Poliittikka faktojen jälkeen*, Poliittikka: Valtiotieteellisen yhdistyksen julkaisu.

Pyrhönen, Niko (2017) *Mitä ihmettä perussuomalaisille tapahtuu nyt?*, Vihreä lanka.

Pyrhönen, Niko (2017) *Tutkija: Halla-aholle täydellinen värisuora*, Vihreä lanka.

Pyrhönen, Niko (2017) *Populismia ja politiikkaa*, Yliopisto: Helsingin yliopiston tiedelehti.

Esitelmät tieteellisissä konferensseissa

Pyrhönen, Niko and Bauvois, Gwenaëlle (2018). Protecting the Threatened People? Hybrid Mediation of Anti-Immigrant and Anti-EU Narratives in the Aftermath of the Cologne Incident and the Establishment of Soldiers of Odin, IMISCOE conference, Barcelona.

Bauvois, Gwenaëlle and Niko Pyrhönen (2018). Saying "Shithole" in Vernacular and Vehicular. Recontextualizing a Populist Vulgarity in Transnational Hybrid Media Space. Political Discourse – Multidisciplinary Approaches #2: New discourses of populism and nationalism. Edinburgh Napier University.

Bauvois, Gwenaëlle and Niko Pyrhönen (2018). Saying "Shithole" in Vernacular and Vehicular. Recontextualizing a Populist Vulgarity in Transnational Hybrid Media Space. 2018 Midterm Conference of ESA Research Network 15 "The Challenge of a Global Sociological Imagination"

Pyrhönen, Niko and Bauvois, Gwenaëlle (2017). Post-truth Era and the Erosion of Trust during the French and American Presidential Elections. Narrating Corruption and Conspiracy in the Hybrid Media Space. Democracy Googled: 12th Jyväskylä Symposium on Political Thought and Conceptual Change.

Ylä-Anttila, Tuukka (2018) Populist knowledge: 'Post-truth' repertoires of contesting epistemic authorities. ARENA Centre for European Studies Conference, "The European Union – between Scylla and Charybdis?", University of Oslo, Norway.

Ylä-Anttila, Tuukka (2018) Populist knowledge: 'Post-truth' repertoires of contesting epistemic authorities. "Populism in Europe" Conference, European University Institute, Florence, Italy.

Ylä-Anttila, Tuukka (2018) Familiarity as a tool of populism. "Sites of Populism" Workshop, Einstein Forum, Potsdam, Germany.

Muut esitelmät, luennot ja koulutustilaisuudet

Pyrhönen, Niko, Leena Malkki and Oula Silvennoinen (2018) Pinnalla: Äärioikeisto ja maahanmuuttovastaisuus. University of Helsinki, Tiedekulma.

Bauvois, Gwenaëlle and Niko Pyrhönen (2018) Post-truth politics: a theoretical reflection. NOS-HS workshop: Welfare state, rise of authoritarian nationalism and post-truth politics.

Pyrhönen, Niko and Bauvois, Gwenaëlle (2018) Politicization of the Refugee Crisis in Finnish Hybrid Media Space. Narrating Immigration Politics in the Aftermath of the 'Cologne Incident' and the Establishment of Soldiers of Odin. 19th Nordic Migration Research Conference (NMR Conference): New (Im)mobilities: Migration and Race in the Era of Authoritarianism. University of Linköping.

Bauvois, Gwenaëlle and Niko Pyrhönen (2018). Conspiracies around us. Strategic and organic avenues for generating spread. Platforms, politics, players: assessing digital media in far-right politics. Seminar of the Hybra Project.

Bauvois, Gwenaëlle (2018). Presentation at the workshop organised by the Radicalisation Awareness Network (RAN) working group 'Communication and narratives', Vienna.

Bauvois, Gwenaëlle and Niko Pyrhönen (2018). Sharing Populist Narratives across Media Spaces, CEREN seminar, The Centre for Research on Ethnic Relations and Nationalism (CEREN), Swedish School of Social.

Bauvois, Gwenaëlle (2017). Presentation at the workshop organised by the Radicalisation Awareness Network "Dealing with fake news, conspiracies and propaganda in the classroom; media literacy in the digital era". Budapest.

Bauvois, Gwenaëlle and Pyrhönen, Niko (2017). Tracing the Steps of the Trustbusters The Producers of Post-Truth Public Stories on Corruption and Conspiracy During the French and American Presidential Elections of 2017 and 2016, Presentation for the 'Protest and political violence network' at the university of Helsinki

Bauvois, Gwenaëlle and Pyrhönen, Niko (2017). Presentation at Mediakohu. (Dis)informaatio ja tunnemyrskyt internetissä seminar, University of Jyväskylä.

Horsti, Karina (2018) Media and Globalization course, Master's Degree in Cultural Policy, University of Jyväskylä: Workshop on Globalization and the "post-truth" media.

Ylä-Anttila, Tuukka (2018) Studia Generalia public lecture, University of Helsinki: "Kaiken takana on salaliitto? Tieto ja vastatieto verkossa."

Ylä-Anttila, Tuukka (Oct/Nov 2017) Three training workshops for journalists at YLE on how journalists should deal with populism and populists.

Pyrhönen, Niko and Bauvois, Gwenaëlle(2018) Poster presentation, CEREN 20 years seminar, University of Helsinki: "Mobilizing the 'Disenfranchised' in Finland, France, and the United States. Post-Truth Public stories in the transnational hybrid media space."

Pyrhönen, Niko (2018) Minority Profile Public Lecture, Åbo Akademi: "Kurjistettuja kutsumassa. Kansallismielisten tarinoiden kaaret uudesta vanhaan mediaan."

Pyrhönen, Niko (2018) Vaihtoehto Eskolle -toimittajatapahtuma. Kaskas media. Training workshop for Finnish journalists on how to develop immigration coverage.

Pyrhönen, Niko (2018) Training session on populism for high school students and teachers: "WeQ Pedagogy goes to Populism: Meet the Expert Workshop for High School Students."

Pyrhönen, Niko (2017) Public lecture, University of San Francisco: "Countermedia Beyond Lies. Tracing Back Three Public Stories on US and French Presidential Elections."

Pyrhönen, Niko and Bauvois, Gwenaëlle (2017) Public lecture in "Näkökulmia nationalismiin Euroopassa. Mitä on rakentava isänmaallisuus?" Magma-akatemia.

Väitökset

–

Hankkeen saama mediajulkisuus

Bauvois, Gwenaëlle and Pyrhönen, Niko, Yle Svenska, Soc&kom forskar om alternativa mediers makt – får nästan 100 000, April 19, 2017.

Pyrhönen, Niko *Oikeus paalutti rajoja vihapuheelle Suomessa*, 5.11.2018 Sveriges Radio. Radio.

Pyrhönen, Niko *De inåtvändas utrikespolitik*, 28.10.2018, YLE Spotlight. TV.

Pyrhönen, Niko *Miten Jussi Halla-ahon ja Timo Soinin puoluejohtajaretoriikka eroavat toisistaan?*, 1.8.2018, YLE Aristoteleen kantapäätä. Radio.

Pyrhönen, Niko *Valemedia, valtamedia, vastamedia*, 8.4.2018, Kansan uutiset. Print.

Pyrhönen, Niko *Vastamedioita ja uudelleentulkintaa*, 4.4.2018, Turun sanomat. Print.

Pyrhönen, Niko *Vastamedioita syntyy nyt nopeaa tahtia - mainostajat arastelevat sekalaista joukkoa*, 19.10.2017, YLE Uutiset. TV.

Pyrhönen, Niko *Suoraa puhetta radikalisoitumisesta*, 31.8.2017, YLE Puhe. Radio.

Pyrhönen, Niko *Kun kaikki muut ovat paholaisia*, 21.6.2017, Seutu-Sanomat. Print.

Pyrhönen, Niko *Mitä tapahtuu suomalaiselle populismille?*, 16.6.2017, YLE. Radio.

Pyrhönen, Niko *Perussuomalaisten puheenjohtajavalinta*, 9.6.2017, Vihreä lanka. Podcast.

Pyrhönen, Niko *Entä jos Suomen kansallistunnus valittaisiin nyt? Tutkija: isänmaallisuuden merkitys on kasvussa*, 6.5.2017, Keski-Uusimaa. Print.

Ylä-Anttila, Tuukka 25.9.2017 Vihreä Lanka

Ylä-Anttila, Tuukka 26.9.2017 STT

Ylä-Anttila, Tuukka 26.9.2017 Uusi Suomi

Ylä-Anttila, Tuukka 26.9.2017 Helsingin Uutiset

Ylä-Anttila, Tuukka 21.11.2017 Aviisi, Tampereen ylioppilaslehti

Ylä-Anttila, Tuukka 3.8.2018 Yle Radio 1 Ykkösaamu

Ylä-Anttila, Tuukka 10.9.2018 Xinhua News

Ylä-Anttila, Tuukka 10.9.2018 Seura.

Hankkeen tuottamat aineistot

- 1) All articles published by Helsingin Sanomat 2015-2017: 131,957 articles.
- 2) All articles published by MV-lehti 2015-2017: 15,015 articles.

Aineistojen säilytys ja mahdollinen jatkokäyttö hankkeen päätyttyä

Hankkeen tuottamat aineistot ovat tekijänoikeudellisia, joten niitä ei valitettavasti voida jakaa tai arkistoida hankkeen toimesta.